

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.

Реклямації неопечатані в вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Добуток роботи російської думи для України.

(+) Минувшої суботи зачинено в Петербурзі Таврійську палату, в котрій обрала дума, а при зачиненю з царского порученя проголошено зараз, що дума збере ся знов 28. жовтня. Вже ся одна обставина вказує на те, що конституційний устрій починає в Росії вдомашнювати ся, а до сего, треба по справедливости сказати, причинила ся також третя дума. Вправді докорювано їй, що она не вийшла з волі народу, але заіменована правительством, одначе в тих трудних обставинах она витривала і не пішла на руку тим чинникам, котрі намагали ся її розігнати, як се стало ся з двома попередними. Не тільки бо чиновництво заскоружле є завзятим ворогом кожної думи, але й крайна правіца одноступенна з чиновництвом змагала до того, щоби заздалегоди живота справити їй темний похорон. Одначе она витривала вісім місяців і з нею почало освоювати ся і правительство і династія і нарід. Отсе одинока є заслуга. До сего довела своєю покірністю посуненою так далеко, що глумливо стали її звати департаментом ради міністрів. Раз тільки заявила свою рішучу волю, коли розходило ся о ухваленє 11¹/₂ мільона рублів на флоту, а коли держ. рада в суперечности до думи ухвалила бажану квоту, дума не хотіла перевести над сим розправи.

Правительство помогло собі § 13. затверджуючи ухвалу вторішнього бюджету. При вѣм тим одначе добуток кількомісячної роботи петербурскої думи для українського народа зовсім невідрадний, а невідрадний не тільки з вини самої суми, але що гірше ще, з вини самих представників українського народа. Не оден уже раз ми вказували на се, що они не мали відваги або і свідомости народної на стільки, щоби в питаннях найважніших як початкова освіта відозвати ся в думі і пояснити потреби і домаганя українського народа на полі шкільництва. Окрім законопроекту, який они подали в сій справі думі, не зроблено більш нічого і сенько.

Про сию роботу петербурскої думи висловила з нагоди відроченя єї засіданя київська «Рада» свій погляд п. в. «Кінець сесії», котру тут наводимо.

«Думу, як що вірити телеграмі, вже розпущено на літній відпочинок. Прощаючись з депутатами мало не на 4 місяці, країна має повне право спитати, що

доброго зроблено для неї за час думської праці й після чого власне депутати будуть спочивати. Має таке право й Україна.

Щож зроблено за минулу сесію для України? Перше, ніж відповісти на се запитанє, треба на хвилю перенести ся в ту обстановку, серед якої думі довело ся працювати. Справедливість вимагає признати, що ся обстановка не дуже сприяла праці на народню користь. На перешкодї насамперед стало те, що уряд відразу завалив думу цілою купою дрібних законопроектів, позбавлених найменшого загального значіння. Далі, над думою ввесь час висів Дамоклів меч бюджету. Як солні дрібних урядових законопроектів, так і бюджет забрали в думи силу дорогого часу й енергії. Нарешті, дума раз у раз була приневолена боротись проти ворожого натиску «революционерів з права», і се в значній мірі повинно було відбити ся на цінности єї праці.

Рахуючись в інтересах справедливости зо всіма наведеними трудностями, не можна одначе сказати, що обставини думської праці абсолютно не давали змоги хоч почасти задовольнити справедливі домаганя українського народа. Дума має одно дуже важне право — право закондатного почину — й колиб се право було як слід використане, справозданя про думські засіданя не являлись таку сумну картину. Окрім права почину, дума мала ще бюджетове право — розумієть ся, постільки, постільки в російській бюджеті липились статі, не заковані в панцир. Останнім правом дума при бажаню могла також скористуватись в народних інтересах.

Тепер, після сих необхідних уваг, можна вже дати цілком предметову відповідь на поставлене висше запитанє. Відповідь — чи треба про се казати? — буде не дуже втішна. Наскільки відомо, правом почину дума скористувалась у чисто українській справі оден тільки раз. Се законопроект 37 членів думи про заведенє української мови по початкових школах України. Не кажучи вже про органічні хиби сего законопроекту, в свій час зазначені й докладно освітлені на сторінках української печати, значінє єго зводиться ся — бодай, для минулої сесії — до нуля тим, що єго навіть не обмірковано в думській комісії.

Ось як використовувала третя дума одно з найголовніших своїх прав для українського народа.

Бюджетове право дума використовувала для поліпшеня становища України ще в меншій мірі, ніж право почину. Про

те, що на Україні лежить непропорційно великий податковий тягар, навіть не було згадано. При обміркованю розписів окремих міністерств, Росія розглядала ся, як цілий організм з цілком однаковими умовами життя у всіх своїх частинах. Розпис міністерства судівництва не викликав з боку депутатів з України жадного слова про те, що теперішній суд не відповідає умовам життя 25 мільонів українського народу.

Розпис міністерства хліборобства також затверджено без найменшого натяку про спеціальні потреби українського селянства. Те саме треба сказати про розпис інших міністерств та департаментів. Навіть розпис міністерства народної освіти не нагадав депутатам з України про їх обовязки перед своїми виборцями. Правда, знайшла ся одна душа, що спробувала «заступитись» за права не своєї національности: то був кадет Родічев. Та не багато користи вийшло з сего заступництва для українського народу.

Не знаємо, чи солодко спочиватиметь ся депутатам з України після їх трудів великих, але не можемо їм не побажати, щоби підчас спочинку краще придивились они до життя, чи не побачать они там чогось такого, що викреше в них більше енергії і приневолить на далі бути діяльнішими і поступовішими.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Всеславянський зїзд в Празі викликав в днівникарстві славянським і німецьким голосний відгомін. І не можна дивувати ся сему. В славянським племені спочиває стільки житєвої, єввіжної сили до культурного розвитку, що се племя могло би і в політичнім світі відограти первостепенну роль. Одначе те, що перша літопись наша, звана Несторовою висловила про руску землю, що она богата і плодотворна, але нема в ній ладу, себ то згоди, те саме можна і в нинішню пору віднести не тільки до Руси, але й до всієї Славянщини. Досить згадати про Росію, котру многі Славяни вважають найбільшою славянською державою і про єї думу, досить вказати на славянські держави на Балкані — Сербію, Болгарію і Чорногору, досить згадати на взємниці польско-руські, чешко-словацькі, сербско-хорватські, словінські, про відносини між славянськими державами в державній радї і в угорським та хорватським соймі, а дійдемо до сего погляду, що ще богато води уплине в славянських ріках, поки дійде між славян-

скими народами до якого небудь порозуміння а бодай вирозуміння хочби на культурній ниві, не згадуючи вже про політичне поле.

Як небудь отже зїзд в Празі названо всеславянським, не є він таким в дійсності, а хоч головні провідники зїзду випирають ся і відказують ся всяких політичних намірів і цілей, нема найменшого сумніву, що Чехи, Поляки і Москалі бачать в сїм зїзді вістре звернене проти переваги Німеччини в Європі і в славянськїм єднаню бажать найти підпору в боротьбі з німецьким живлом. Як небудь головні провідники зїзду намагають ся заклейти всі ті щелини, котрі стають наглядним доказом внутрішньої боротьби і спорів між поодинокими слав. народностями, то ся слаба сторона не дасть ся нічим закрити і ті щелини при всякій нагоді покажуть ся отвертими, розятреними ранами на славянськїм тілі. Поки отже сї домашні спори не будуть поладжені, поки в Росії міродатні чинники не здобудуть ся на те, щоби польському і українському народови дати повну свободу самостійного культурного і народного розвитку, поки не будуть усунені причини спору і боротьби між Русинами і Поляками, між Хорватами і Сербам, доти всякі почини до славянського єднання, взаїмності і всякі зїзди не видадуть справедливого, реального і позитивного добутку, а остануть хвилевими маніфестациями або демонстрациями. Ми вчора подали голос з України з київської «Ради», а задля доповнення причин, які приневолити Русинів австрійських і закордонних відсунути ся від сего зїзду, наводимо тут заяву львівського «Народного Комітету».

До Хвальної Славянської конференції в Празі, на руки голови організуючого комітету, Вп. д-ра Карла Крамажа.

Організатори славянського конгресу і його підготовляючої конференції звернули ся до політичних представників українського народу в Австрії, запрошуючи їх взяти участь у сїм зїзді.

Саму гадку скликати зїзд для зближення славянських народів, для взаїмного познайомлення з їх культурними стремліннями і для зменшення антагонізмів і конфліктів, що спинюють свободний розвій сих народів, згадані представники вважають симпатичною. На жаль переведене сеї гадки в діло пішло таким шляхом, якого не можемо признати корисним для щойно відміченої цілі взагалі, а спеціально із становища українського народу.

Організація зїзду не числила ся зі стремліннями і потребами української нації. Між організаторів зїзду покликано до Петербурга з одного боку таких людей, що є негаторами української народности, з другогож боку, не запевнено собі участі відповідного числа авторитетних представників ані австрійської ані тим менше російської України. Хід нарад в Петербурзі відкрив дальші некорисні для нас стремління і погляди організаторів зїзду.

Сформуловане задач зїзду, оголошене офіційально також не може нас вдоволити. Як формальні задачі зїзду означено такі справи, як основане «славянського банку», славянської преси, гімнастичних товариств і т. д. Ціла дискусія на зїзді організаторів і прилюдні заяв учасників петербурських нарад означили як фактичні головні цілі зїзду: з одного боку маніфестацию славянської солідарности супроти германського світа, а з другого боку примирене Поляків з офіційальною Росією. Інші конфлікти і аномалії міжславянських відносин, а між ними: справу української нації, справу єї свободного розвитку та увільнення єї від гнету з боку верховодячих офіційальних

кругів російської і польської суспільности, виліміновано зовсім із програми зїзду.

При тим не покликано до участі відповідного числа українських представників з Росії, а з галацкої Русі покликано лише трех делегатів-Українців, а поруч них також трех таких людей, що є негаторами української нації. Не покликано рівнож до участі в зїзді зовсім відпоручників близької нам народности білорускої.

Всі ті заходи і промахи організаторів зїзду, витворили таку ситуацію, що представникам української нації не дозволяє брати участі в згаданій славянській конференції.

Супротив того клуб українських послів державної ради в Відні постановив не брати участі в нарадах в Празі.

Поступова українська суспільність Австрії і Росії не бере також участі в пражскім зїзді, зазначаючи своє становище в основних точках сеї заяви:

Українська суспільність не признаючи расової політики ані не одобряючи расових антагонізмів стоїть на становищі свободного, культурного і політичного розвою усіх націй; з сього становища вона бажает зладження антагонізмів і конфліктів і між славянськими народами, близькими собі географічним положенєм, культурою і мовою. Признаючи, що до сеї цілі може значно спричинити ся взаїмне пізнанє і взаїмне зближенє на конгресах созвучних, поступових елементів, взяли Українці діяльну участь у зїзді славянської поступової молодіжи в Празі, що відбув ся перед кількома днями (від 24. до 30. червня с. р.). Натомість не можуть взяти участі в передвступних нарадах славянських делегатів в Празі.

Зваживши, що одною з найбільших ран у відносинах між славянськими народами треба вважати спинюванє свободного розвою і гнет, якого дізнає український нарід з боку офіційальних сфер російської суспільности в Австрії а сю якраз справу, як і інші болючі аномалії з славянських відносинах, з виїмкою польско-російського спору, еліміновано з програми нарад зїзду, і

зваживши, що коли в Галичині нема велико-русского народу, то галицку Русь повинні репрезентувати виключно делегати української суспільности;

зваживши вкінці, що в сьому зїзді із означених щойно причин, не можуть взяти участі репрезентанти російської України, а так само і близької нам Білоруси

заявляємо, що:

Українська нація не бере участі в славянських нарадах в Празі і ніхто не має права промовляти єї іменем.

Заявляємо дальше, що сеї конференції не можемо уважати висловом славянської солідарности, коли вона свідомо обминає найбільше, життєнні питання покривджених славянських народів і коли в ній не бере участі друга з ряду що до своєї великості славянська нація — українська. — За Український «Народний Комітет» у Львові: *др. Кость Левитський*, голова, *др. Вол. Остримович*, заступник голови, *др. Вол. Бачинський*, *Льонгин Цегельський*, секретарі. — За уповаженєм поступових Українців з Росії: *Михайло Грушевський*.

Заграниця.

В македонській справі послідував новий зворот, бо крім християнських чинників, а іменно болгарських, сербських і грецьких, а також альбаньско-музулманських, що ведуть з собою завзяту боротьбу, виступив тепер революційний чинник новий на бовнище, який

виринув зпосеред турецького війська. Молодотурецка пропаганда, котра свою діяльність лучить із споминами про Мітазпашу і короткотривалу єго конституцію, знесену Абдуль Гафідом, розбудила останними часами вельми живий рух. З Парижа, Лондону і Відня розповсюджувані між турецькою молодіжю письма мимо всякої чуйности властей находили між нею чимало прихильників, навіть в самім Ілдіз-Кіоску. Доведева до крайности система шпигунства поміж турецьким чиновництвом витворила неможливий стан розлуки, котрому підлягла навіть власть султана. Турецкі достойники допускають ся нечуваних злочинів і надуживань, а молодотурецкі провідники вихиснують єе в своїх писанях і не щадять нікого. Се безнастанне зворушенє проявляло ся у відокремлених вибухах і палатних революциях, але тепер починає ся сей сумний стан проявляти на широкі розміри. Посеред турецьких війск в Македонії вибухло повстанє, котре обхопило широкі простори і представляє грізну небезпечність. Події відбувають ся з блискавичною скоростю. В Резнії, положеній на дорозі з Монастиря (Бітонія) до озера Охрида, в західній Македонії, убили офіцири, як ми вже звіщали, начальника місцевих відділів, Шемзіпашу, відтак утворив ся відділ повстанців під начальством Ніязі-бея, котрий вирухив на захід на місто Охриду. Тамошня залога повсталая також, а за нею залоги Епіру під проводом Янінської залоги. В Стамбулі намагали ся сю річ представити яко річ зовсім случайну, яко вислід службових надужить кількох офіцирів, але коли появили ся вісти, що ворохобня обхоплює щораз ширші круги, що баталіони війська переходять на сторону повстанців, годі було дальше закривати правду. Видано в розгарі деякі розпорядки, а прикази видавані з Ілдіз-Кіоску до міністра війни і до начальників в Монастирі, в Ускопю і в Солуні зміняють ся що хвиля. Молодотурецке дневникарство торжествує і величає ся імобірно передчасним. Всеж таки положенє на Балкані наслідком сих подій стало вельми грізним і нічого дивного, що європейска дипломатія розвинула тепер велику рухливість, бо зїзди монархів, державників і дипломатів приневолені будуть обдумати способи, щоби не дійшло до європейської пожежи.

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— Календар. В четвер: руско-кат.: Якінта М.; римо-кат.: Пр. Д. М. з карм. — В п'ятницю: руско-кат.: Андрея кр.; римо-кат.: Алексія Б.

— Місто Богородчани протестує проти цапських петицій. Галицкі Москвичі, яким мін. Бінерт заявою, що в Австрії нема ніякого російського народу, з виїмком чотирох тисяч Липованів на Буковині, задав смертельний удар, розвели широкую акцію між галицким населенєм з протестами проти дотичної заяви міністра. Ся акція викликала противну акцію і до парламенту насїли заяви, солідаризуючі ся з виводами міністра Бінерта. Дуже влучну петицію в сій справі прислало до парламенту місто Богородчани, яку передрукуюємо з стенографічного протоколу з дня 8. липця 1908: «Російска організація партії в східній Галичині видала недавно петицію випечатану в німецькій мові, яку розділюють тисячами примірників між руске населенє в Галичині, в якій іменем сеї партії рішучо про-

тестує ся проти бесіди выголошеної Его Ексц. міністром внутрішніх справ в палаті послів 25. мая 1908. Російська агентура в східній Галичині тим невдоволена, що австрійський міністер відважив ся руский народ назвати руским і лише липованські кольонії на Буковині узнати привалезними до російської народности, а се рішучо противить ся політичним змаганням російского правительства в Австрії, яке хотіло би за всяку ціну в інтересі російської держави виховати в східній Галичині і на Буковині сильну русофільську іреденду. Цілу акцію з якимись ніби протестами і петиціями інсценовано лише для того, щоб обманути публичну опінію в Австрії, через що ми уважаємо своїм обовязком як найторжественніше запротестувати проти сеї якції і заявити, що ми з виводами Его Ексц. міністра барона Бінерта, о скільки его бесіда відносить ся до російської партії в Галичині, вповні солідаризуємо ся. Мужики, яких намовлено внести названі петиції, не розуміють ні слова з того, що підписують; їх підходять агенти російского правительства в той спосіб, що кажуть, що рускому населеню в Галичині вороги хочуть зрабувати назву „руский“, що є ідентичне з німецькою назвою „ruthenisch“ або „ukrainisch“. Сі мужики в своїм житю ще не чули російської мови; агенти російского правительства поучують їх фалшиво, що їх (мужиків) мова ніби така сама, якою говорять в Петербурзі або Москві. Ми самостійна руска (українська) нація і не можемо допустити до того, щоб зрадники нашого народу в підступній і на несвідомість обрахований спосіб обманювали публичну опінію в Австрії.

— **Пособлюване „Starorusinów“** починає видавати вже свої плоди. Пропаганда православія, за котрим іде і царославів, проявила ся була недавно в Жовківщині (троха давніше були такі прояви в станиславській епархії), а тепер подають до київської „Ради“ ось яку вістку: „З Волині. Прочани з Галичини. В августі місяці мають прибути на Україну прочани з Галичини, що хотять побувати спершу в Почаївській лаврі, а потім і в Києві. Як повідомляє „Вол. Ж.“, 4. августа вони поїздом відуть із Львова на Радивилів, а звідки вже пішки дійдуть до Почаєва, де відсвяткують Спаса, а на Пречисту першу будуть у Києві. Почаївський виділ „союза русскаго народа“ лагодить ся стрітити Галичан-прочанів як „истинно-русских“ братів“. — Діяльність приятелів Rady Narodowej гаспад. Глебовіцких, Дудикевичів et comp. починає виявляти ся зовсім виразно і ясно. Нехай же беруть собі на ум сі, до кого се належить.

— **З вистави в Празі** пишуть нам: Чеські газети обчислили, що колиб в будні дні являло ся на виставі 10.000 гостей, а в неділі і свята 50.000, то дня 19. липця число гостей перейшло би мільон. Здаєсь, що рахунки чеських дневникарів не заведуть, бо Чехи уміють тишити ся своїм доробком і радо спішать на виставу. Я був на виставі серед не конче погідного дня а однак замітив багато гостей. Зі всіх сторін Чех спішать на виставу не лише старші люди, але й шкільна дівтора під проводом учителів і учительок, від якої формально роїть ся на виставі. Мало що не при кожній молочарні на виставі бачив я потомлених малих гостей, що кріпили свої сили солодким або кислим молоком. Сільські школярі одті вже „з паньска“, а так само кожда школярка з села мала на собі міську одєжу і кабелюшок. Чи спеціально для дїтїй ся вистава цікава — я не сказав би, навіть, коли беру на увагу сильно розвинений посеред Чехів промысл. Павільон за павільоном переходжу і бачу всюди головню машини, оптичні прилади, взори сукна, ваґони, вози, повози, моделі машин, друкарні в руху і т. п. Все те, що ми, Галичани, зневолені побирати з чужих фірм, головню віденьських, Чехи виробляють у себе. Від фотографічних апаратів і оптичних приладів починаючи, а кінчаючи на колосальних машинах і цукроварнях — все те стало вже продуктом чеського промыслу. Чехи мають справді чим чванити ся. Але саме та односторонність вистави, без сумніву дуже ін-

тересної для спеціалїста, не може вдоволити пересічного чоловіка. Однак же своєю односторонністю она нудна і вельми томляча. — Шкода, що нема в ній більшої ріжнородности, на яку хіба Чехам легко можна було здобути ся. Тяжлю виставу в Празі з 1891 року. О скільки більше она манила до себе своєю ріжнородністю! Спеціально відділ штуки (малярство) приковував до себе. Годинами пересиджував я тоді в сім відділі і одушевляв ся ним. Додам, що по день 18. серпня замкнено також „Narodne Divadlo“, а приїзжі гості мусять вдоволити ся впрочім дуже добрим „Městsk-im Divadl-om“ на Виноградах з его гарними драматичними виставами і опереткою, веденою умілою рукою нашого знакомого дїріґента львівської „Фільгармонї“, Челяньского. Для народу відбувають ся окремі вистави в театрі „Urania“, а темою їх головню жите народне. Що Прага гарна — се певне, а треба також признати, що комунікація трамваєва знаменита. Хто радби оглянути всі памятки Праги, нехай всідає на величезній омнібус, запряжений в чвірню коний о год. 9. рано, або 3. пополудня, коло „Порошних воріт“ (Praha brana), а обїде протягом трех годив цілу Прагу і познакомить ся з її старинними памятками. Їзда така коштує 4 корони.

— **З львівского „Сокола“.** Нова Старшина тов. гімнастичн. „Сокол“ укреститувала ся в отсей спосіб: справник др. Бронислав Бурбела, заступник др. Стефан Лотоцкий; скарбник др. Микола Доскоц, заступник др. Микола Левицкий; книговодчик др. Болеслав Кушнїренко; господар др. Зенон Попович, заступник др. Стефан Лотоцкий; предсідателї секцій: гімнастичної др. Іван Боберский, голова Товариства, економічної др. Микола Сіак, І місто голова, пожарної др. Семен Гурук, II місто голова, заступник др. Омелян Кордасевич; предсідателї комісій: будови дому др. др. Лев Лопатинский, мундурової др. Іван Ігнат, прапорової др. Михайло Коць, театральної др. Тадей Купчинський, забавової др. Іван Стефанович.

— **Будова доріг.** В краєвий бюджет на 1908 р. вставив сойм суму 1,200.00 К на безворотні запомоги в хосен будови повітових і громадских доріг. З тої квоти признав краєвий виділ того рода підмоги отсим повітовим виділам у східній Галичині: в Бродях на будову громадської дороги Броди-Лешнів-Щуровичі 5.059 К, в Бережанах на будову дороги Божикив-Саранчуки-Потутори 13.907 К; в Березові на будову дороги Березів-Вира 10.000 К; в Бучачи на будову доріг Нижнів-Жизномир і Соколів-Язловець 30.000 К; в Дрогобичі на будову повітової дороги Дрогобич-Трускавець 10.000 К; в Горлицях на будову громадської дороги Гладивів-Уте руске 2.500 К; в Городку на будову повітової дороги Городок-Камебрід-Ярина 20.009 К; в Грибові на будову громадської дороги Войнарова-Кружлева 1.617 К; в Гусятині на будову повітової дороги Пробіжна-Дубівка 2.000 К і на будову дороги Подолівка-Хлопівка 2.000 К; в Рясеві на будову громадских доріг Радимно-Олешичі 5.000 К; Сіява-Майдан 17.269 К і на будову повітової дороги Ярослав-Порохник 22.350 К; в Яселі на будову громадської дороги Кути-Дашниці 10.000 К; в Камінці струмилової на будову громадских доріг Радехів-Куликів і Камінка-Гадане 10.000 К; в Моєтисках на будову доріг Судова Вишня-Самбір і Пакість-Гусаків-Радохівці 5.000 К; в Перемішлі на будову дороги Стубно-Нивовичі 200 К і на будову дороги Поповичі-Олешовичі-Риків Медика 500 К; в Раві рускій на будову громадської дороги Грушів-Добрусинь 30.000 К; в Рогатині на будову дороги Болшівці-Серники середні 15.000 К; в Рудках на будову дороги Комарно-Тулиголови 10.000 К; в Самборі на будову моста на Стрвжї в Бисковичах на повіт. дорозі Самбір-Моєтиска 19.812 К; в Новім Санчи на будову громадської дороги Холмець-Стадло-Нашачевичи 10.457 К; в Снятині на будову повітової дороги Тулуків-Щецева 20.000 К; в Сокалі на будочу повітової дороги Белз-Варяж 470 К і на будову державної дороги Кривинів-Броди 70.000 К; в Тернополі на будову дороги Івачів-долішній-Обарниці-Городище-Грима-

лів 1.299 К, Козлів-Покропивна-Озірна 6.236 К, Тернопіль-Броди 4.257 К, Глубічок великий-Кохулківці 1000 К і Денисів-Купчинці-Підгайці 5000 К; в Теревовлі на будову громадских доріг Семенів-Бучач 6.000 К і Деренівка-Янів 5.000 К; в Збаражи на будову доріг Збараж-Підволочиска і Збараж-Березовиця мала 4.000 К; в Золочеві на будову повітових доріг Крале-Почапи 5.170 К і Золочів-Дунаїв 7.186 К.

— **Знущанє мазурів над жандармом.** Коло Бержанова під Краковом заколоми мазурекі хлопи оводі в ночи вахмайстра жандарм., Евг. Мороза, і знущали ся над трупом в зьвірській, лайдацькій спосіб. Убийство описують краківські часописи отсеими словами: Жандарм Мороз пустив ся в ночи до Прокоцїма на звичайну патрулю. В дорозі стрітив в супереччі чотварох мазурів з сусіднього села. Аби не допустити до бійки, жандарм запровадив їх до недалекої корчми і списав з ними протоکیل. Мазури з мести за те підождалц хвили, а потім напали на жандарма і закололи его ножами в плечі і голову. Убийники знущали ся потім страшно над тілом: конали ногами і молотили колами, а вкінци затагнули трупа між бараболі а калужу крови на гостинци прикрили галузями. Тіло жандарма найдено другого дня, а зьвірских мазурів вислідила вже жандармерия і одного вже спіймала.

— **Гірка доля письменника.** Черновецька „Буковина“ доносить, що в понеділок відобрав собі жите в тамошнім ботанічнім огороді письменник Конрад Пекельман. Жите помершого, пише „Буковина“, се довга траґедия людини з чималими здібностями, яка однак не можучи тими здібностями вибити ся о стілько в гору, щоб забезпечити собі кусок хліба, хапав за револьвер... Пекельман родив ся в Могилеві в Росії, прийшов загоді до Чернівців, своєї другої вітчизни; тут скінчив середню школу, опісля консерваторію у Відни, був якийсь час фармацевтом, актором і рецитатором. З початку мав успіх, та лише з початку. Пекельман працює пером, пише драми, рецензії, працює майже при кожній тутешній часописи. Та се не в стані забезпечити его матеріального ествованя, годі з того вижити, він терпить всюди недостаток. В останнім часі отвирає агентуру концертів, однак і тут не веде ся. Стоячи над гробом своїх надій, переслідуваний довжниками, перетинає нитку житя. Пекельман людина, яка серед красних відносин, нечерновецьких, могла би вибитись на верх.

— **На новий лад.** Коли сказати комусь, що на похороні староримского офіцера, команданта легії, стріляно після теперішного звичаю і то ще в карабїнів набиваних з заду, то ніхто би тому не повірив. А однак так було дійсно. Більше як 1700 літ тому назад помер командант третьої староримської легії, Тірус Флявіус Максимус і то в Альжирі, де тоді недалеко теперішного міста Лямбесса був табір римської легії. Тіло команданта спалено, попіл зсипано до оловяної урни а ту посудину замуровано в малій, зроблений в тій цілі піраміді. Піраміда була зроблена з великого каміня і яких 7 метрів висока. В 1879 р. навістпало Лямбессу землетрясєне, котре й значно ушкодило згадану піраміду; она по части розсипала ся. Француска залога постановила направити гробницю римского офіцера. Стару піраміду розібрано а в еї середині знайдено урну з попелом римского офіцера. Олово урни так вже було віками ажертє, що розсипало ся, коли его рушили. Отже позбрано старанно попіл до цинкової посудини. Відтак вибудували Французи на новий лад тревалу піраміду і зложили в ній цинкову урну з попелом помершого. При сїй нагоді не обійшло ся і без тої паради, яку наказує пнішній милїтаризм. Отже виступив оден баталїон французского війська і коли урну з попелом помершого зложено в піраміду, військо після теперішного звичаю дало три сальви в честь Тита Флявія Максима.

— **З сокільских кругів.** Чеський союз сокільський жертвував 1.000 К на будову словїнської сокільнї в Цилї. Сокільня буде готова ще сего року. Словїнський союз сокільський має те-

пер 25 товариств і уважає ся у Словінців за одну з найсильніших народних організацій. О скільки галицькі Русини стоять краще під тим зглядом, показує число філій львівського „Сокола“, яке виносить тепер 403 філій, в чім 20 гімнастичних а 383 гімнастично-пожарних.

— 3 економічного життя України. Подекуди на Україні уже зроблено кілька значних за продаж нового хліба. На стайці „Печанівка“ фірма наслідників Ф. А. Терещенка продала 20.000 пуд. проса — по 70 коп. (1 пуд має около 40 фунтів); в районі фаєтської залізничної півд.-захід. пани Роговські продали так саме 20.000 пуд. проса по 75 коп.; на ст. „Таганча“ фірма насл. Ф. А. Терещенка продала урожай гірчиці по 1 карб. 73 коп. за пуд; контора Хаєнка на ст. „Мошене“, Боршад-Устінськ. заліз., продала сочевицю — по 1 карб. 52 коп.; з привітовського маєтку спадк. Ф. А. Терещенка продано урожай озимої й ярої пшениці сего року — 50.000 пуд. по 1 карб. 30 коп. в економіях, забираючи від молотілки; з каровицького маєтку спадк. Ф. А. Терещенка продано 50.000 озимої й ярої пшениці — по 1 карб. 30 коп. з приставкою по молотілки на ст. „Михайленки“ або „Демчин“, півд.-захід. заліз.; з мартинівського маєтку спадк. Ф. А. Терещенка продано 20.000 пуд. проса — по 70 коп. в економії, забираючи від молотілки; з приставкою до стайці — 2 коп.

Ціна на робочі руки в Полтавщині, зважаючи на малий врожай сего року трави, значно зменшилась, хоча на далекі заробітки пішло мало не в двоє більше, ніж торік. Середня поденна плата косареві на хазійських харчах — 60—90 коп., на своїх — 1 карб. — 1 карб. 30 коп.; торік платили не менш як по 1 карб. 50 коп. — 2 карб. на хазійських харчах.

— Ув'язнене Кубеліна. З Лондона доносять, що славного чеського скрипкаря Івана Кубеліка ув'язнено в Фрістхор в Австралії на жада не вго імпресарія Герліца. Імпресарію заскаржив Кубеліка о 75.000 К за зломане контракт і на тій основі дістав від австралійського найвишого трибуналу дозвіл, арештувати Кубеліка.

— Стріча англійської флоты з німецьким цісарем. Англійська флота, яка під сю пору відбуває вправи на Північній морі, стояла оводі коло данської пристані Альбек, на полуднево-західній побережжю Данії. Ненадійно появил ся на овиді цісарський яхт „Гогенцолерн“ в товаристві кружляка „Штеттін“ і одного контрторпедовця. Лорд Кароль Беріфорд, командант ескадри, приказав сейчас вивісити привітні прапори і дати 21 почетних гарматних салв, причім цистушили всі залози кораблів на помостах, а оркестри грали німецький народний гимн. Яхт „Гогенцолерн“ приблизив ся до флоты, оплянув панцирник „Гіндустан“, пересунув ся поміж третою а четвертою дивізією ескадри, переплив побіч адміральського корабля „Едвард VII“, потім виминув зблизка чотири інші кораблі і як ненадійно появил ся, так мовчки зник на овиді. Весь час на „Гогенцолерні“ стояв на помості цісар Вільгельм в уніформі англійського адмірала з адютантом і відклонював ся на англійські привіти кожній корабельній залозі, яка трикратними окликами витала перепливаючого цісаря. Тим чином цісар Вільгельм зробив несподіваний перегляд частини англійської флоты, уважаючи себе паном Північного моря. В Англії мають бути з сего вельми невдоволені.

— Дрібні вісти. Нове старство має небавом бути отворене в Освєнцимі. — П. Кароль Курчак, родом з Коломні, одержав в академії ветеринарії у Львові степень ветеринарського лікаря. — Едмунда Снегудького-Васінського, засудженого на 10 літ тяжкої в'язниці, відставлено оводі в ночи з в'язниці при ул. Баторого до карного заведення при ул. Казимирівській у Львові. — В Полтчанськмі ставі у Львові утопив ся вчера шевський челядник Михайло Микетин. — Прокураторя потягнула до одвіальности виставовий комітет в Празі

за оновішнє нещастє підчас цвіткового корза. — Лісова школа в Болехові буде обходити дня 2. серпня с. р. 25-літній ювілей встановля. — Вінчане п. Леся Киселиці, учителя в Старих Мамаївцях на Буковині, з учительською п-ною Аделею Зибачинською відбуло ся дня 12. с. м. в Чернівцях.

Оповідки.

— Шкільний рік в гончарській школі в Коломні розпочне ся дня 1. вересня. Хлопець, що хоче бути прийнятим до тої школи, має мати 13 укінчених літ і фізичну здібність до гончарського ремесла, та має мати укінч. школу народну з добрим поступом. Поданя з долученєм метрики і останного свідочтва шкільного належить висилати „до Дирекції Краєв. школи гончарської в Коломні“. При школі є інтернат, в якій замісцеві ученики за невелику плату дістають ціле удержанє. Принятій до інтернату мусить мати власну постіль.

— 3 залізниць. Від 15. липня с. р. будуть задержувати ся поїзди поспішні ч. 307 і 308 також в Неполоківцях і будуть відходити з тої стайці: поїзд ч. 307 о год. 1. мін. 46 по полудни і поїзд ч. 308 о год. 1 мін. 47 по полудни.

Телеграмм

з дня 15. липця.

Відень. Міністер Праде виїс свою димісію. По прийнятю димісії Праде усуне ся зовсім з політичного життя і зложить мандати посла до держ. ради і сойму. Загално думают, що димісія наступить аж в осени, але у всякім випадку перед скликанєм парламенту. — Бар. Бек хоче предложити безпроводочно по зібраню осівної сесії держ. ради проєкт язикового закона, на який міністер Праде не годить ся.

Берлін. З Соснівця донесено, що там вкрито заговор на житє російського царя. Заговор був уложений після пляву і обнимав широкі круги. Єго осередком був Сосновець. Оводі вечером ув'язнено 100 осіб, мужчин і жевщин. Дальші в'язненя мають наступити. Дворець залізничній обсаджено жандармами і козаками. Переїзд границі (Росія-Німеччина) дуже утруднений.

Відень. При доповняючій виборі посла до держ. ради на місце по бл. п. Кайзері в окрузі Фрайвальдава на Шлезку перейшов соціалдем. Міллер 4.502 голосами проти чеського аграрника, який дістав 2.238.

**Тижневий звіт
Торговельної і промислової палати
про ціни збіжжя і продуктів у Львові
від 6. до 12. липця 1908:**

	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Пшениця	12-15	—	—	—	—
Жито	10-00	—	—	—	—
Ячмінь броварняний	7-00	—	—	—	—
Ячмінь на пашу	7-00	—	—	—	—
Овес	6-55	—	—	—	—
Кукуруда	7-90	—	—	—	—
Просо	8-75	—	—	—	—
Горох до вареня	8-50	—	—	—	—
Горох на пашу	7-00	—	—	—	—
Бобик	6-25	—	—	—	—
Конюшина червона	100-00	—	—	—	—
Конюшина біла	35-00	—	—	—	—
Конюшина шведска	85-00	—	—	—	—
Тимотка	33-00	—	—	—	—
Ріпак зимовий	14-25	—	—	—	—
Насіє конопл.	10-00	—	—	—	—
Хміль	80-00	—	—	—	—
Насіє льняне	10-00	—	—	—	—
Льнянка	11-00	—	—	—	—

Морелі найкрасшої якості, щоденно свіжо зривані з дерева, 5 клгр. кошник franco 3 К 80 с. Пересилка залізницею 4 кошників 14 корон.

L. Altneu, Versecz 4. Ungarn.

(10—12)

Ціхник машик

до виробу гахівок цемехтових

з всякими потрібними поясненями видала
**СПІЛКА ДЛЯ ГОСПОДАРСТВА І ТОРГОВЛІ
в ПЕРЕМИШЛІ**

і своїм відборцям вже розіслала. Хто єго ще не одержав най до нас напише, а вишлемо безпроводочно даром і оплатно. Разом з тим ціхником розіслали ми і ціхник шитучних навозів.
Дирекция.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицько-руської фабрики Євгена Білінського в Збаражжю.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурситов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по св'ященниках.

Держім ся поклику:

Свій до свого!

Працюйте і щазіть!

Товариство взаємного кредиту

„Джістер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові.

приймає вкладки на книжочки щадничі на 4%, уділяє позички на скрити за інтабуляцією на 6 прц.; і сиплату розкладає на 10 до 15 літ (при 30 ратах піврічних вносить рата амортизаційна на капітал і відсотки 5 К 8 сот. від кожних 100 К позички.

Векселі приймають ся тільки 3 місячні, а 3 підписами, на 6 прц. до 7 прц.

Членами можуть бути позичку і дістати тільки члени обезпечені в „Джістрі“.

З зисків уділив „Джістер“ на публичні добродітні цілі квоту 45.835 корон.

Вкладки	2.795.183 К.
Позички уділені	3.410.684 К.
Удїли членські	234.308 К.
Цінні папери	130.452 К.
Фонд резервовий і цінні	48.842 К.
Львоваці	182.206 К.

Канцелярії Товариства при ул. Рускій ч. 20 отворені перед полуднем від 8—2 год.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5-50	8-55	1-30	5-45	9-50
Кракова	7-25	9-50	—	8-40	2-30
Ряшева	—	—	1-10	—	—
Підволочиск	7-20	12-00	2-15	5-40	10-30
Черновець	8-07	—	2-05	5-57	9-30
Черновець	—	—	—	—	12-20
Станиславова	5-40	—	—	—	—
Коломні	—	10-20	—	—	—
Стрия	7-29	11-43	3-50	—	11-00
Пустомит	7-29	11-43	3-50	—	11-00
Самбора	8-00	10-30	2-00	—	9-10
Любіня	8-00	10-30	2-00	9-10	—
Рава рускої	7-10	12-40	4-50	—	—
Янова	8-26	1-15	5-00	9-25	10-10+
Брухович	7-10	—	12-40	4-50	8-20
Брухович	8-15	—	—	—	—
Зимної води	5-50	7-25	1-10	5-45	9-50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	3-50	8-25	2-45	7-00	11-15
Кракова	—	8-40	6-12	7-35	12-45
Ряшева	—	—	3-30	—	—
Підволочиск	6-20	10-40	2-16	7-45	11-10
Черновець	6-10	9-35	2-23	—	10-38
Черновець	—	—	—	—	2-50
Станиславова	—	—	—	2-40	—
Коломні	—	—	—	6-03	—
Стрия	7-30	—	2-25	6-42	11-25
Пустомит	7-30	—	2-25	6-42	11-25
Самбора	6-00	9-05	4-00	—	10-45
Любіня	8-00	9-05	—	4-00	10-45
Рава рускої	6-14	11-05	—	7-10	11-35+
Янова	6-58	9-15	1-35+	3-35	6-30
Брухович	7-21	11-05	—	—	—
Брухович	6-14	—	3-35	7-10	11-35+
Зимної води	3-50	8-40	3-30	7-35	11-15

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі означені †.

При закупні товарів просимо покликувати ся на анонси нашої часописи!

